

Mýtus pražského jara. Všechno jinak. Pravda o roku 1968 očima analytika Štěpána Kotrby

- CZ24 News | 21. srpna 2021

ČESKO/SLOVENSKO: Živíme si v sobě už půl století mýtus pražského jara a socialismu s lidskou tváří Alexandra Dubčeka? Analytik Štěpán Kotrba se na ParlamentníchListech.cz pouští do rozboru tehdejší situace. Dubček prý nikoho moc nezajímal, Západ i Sověti sledovali něco úplně jiného...

Krach operace Javor

V české společnosti se už půl století udržuje ze všech stran košatěný mýtus o pražském jaru – socialismu s lidskou tváří Alexandra Dubčeka –, které udusily tanky okupační armády. Silný příběh. Mýtus o demokratizaci komunistické ideje padesát let podporovali sami čeští komunisté a z druhé strany ti, kteří se tehdy těšili na konec socialismu. Marně. Zbytek společnosti jím byl zasažen díky zvědavým otázkám prověřkových komisí KSČ, ptajících se na souhlas či nesouhlas s internacionální pomocí bratských stran, aniž kdo vědět to hlavní: PROČ.

Pravda je ale jiná než mýtus. Sověty ani Západ, s výjimkou britské MI6, nezajímal ani Dubček, ani seberoškádající glasnost a demokratizace komunistické strany. Američany a Sověty nezajímalo nic jiného než strategická vojenská parita na západní hranici Varšavské smlouvy. Tuto paritu zásadním způsobem porušilo 79 kusů americké střely krátkého doletu, vytvořené pro evropské válčiště a rozmisťované v západním Německu. MGM-31 Pershing byla ta americká balistická raketa. Mohla být vybavena jadernou hlavicí W -50 typu Boosted Fission, která byla k dispozici ve třech variantách (60 kt, 200 kt, 460 kt – což odpovídá přibližně pěti, 15, 35 hirošimským bombám). Dolet střely byl variabilní (185 km – 740 km s bezpečnostní rezervou 111 km) s relativně vysokou přesností (CEP = 260 m). Taktický systém Pershing 1 byl v Německu operačně nasazen v roce 1965 jako tři palebné baterie 56. velitelství polního dělostřelectva. Jeho nebezpečí tkvělo v tom, že snižoval reakční dobu po zjištění použití strategických jaderných střel z 40–30 minut nutných k protiútoky pro dolet strategických raket na tři až pět minut. Což bylo méně, než bylo uvedení jakýchkoliv raket do bojové pohotovosti. Raketa letěla na tu dobu neuvěřitelnou rychlostí mach 8–2,7 km/s. Nejbližší odpaliště bylo 37 km od československých hranic.

Prezident Novotný v říjnu 1965 ve Vojenské komisi obrany ÚV KSČ a posléze i Dubček odsouhlasili úkol Varšavské smlouvy vybudovat tři objekty „Javor“ na uskladnění jaderných hlavic operačně-taktického raketového komplexu Temp-S (9K76/9M76B, OTR-12) a zvláštní zodolněnou spojovací linku do těchto objektů. V březnu 1965 řekl hlavní velitel Spojených ozbrojených sil maršál A. A. Grečko československému ministru národní obrany generálu Bohumíru Lomskému, že je třeba uložit speciální bojové hlavice na území Československa, ale že je budou mít pod kontrolou sovětsí specialisté. V listopadu téhož roku byli pozváni hlavní funkcionáři ČSLA (ministr národní obrany gen. B. Lomský, náčelník Generálního štábu ČSLA gen. O. Rytíř, náčelník Operační správy GŠ gen. V. Vitanovský, náčelník raketového vojska a dělostřelectva MNO gen. K. Blatenský a náčelník ubytovacího a výrobního úseku MNO plk. J. Roháč) ke konkrétnímu jednání s ministrem obrany SSSR. Dne 15. prosince 1965 podepsala československá a sovětská strana přísně tajnou „Dohodu o opatřeních ke zvýšení bojové pohotovosti raketových vojsk“. S výstavbou a existencí objektů byl seznámen pouze úzký okruh lidí: prezident republiky, první tajemník ÚV KSČ, předseda vlády ČSSR, ministr národní obrany, náčelník Generálního štábu ČSLA, náčelník Operační správy GŠ, náčelník operačního oddělení GŠ/OS, zástupce náčelníka operačního oddělení, náčelník skupiny operačního plánování GŠ/OS, starší důstojník – pracovník operačního sálu, náčelník raketového vojska a

dělostřelectva a náčelník stavebního a výrobního úseku MNO. Právo udělovat souhlas k seznámení osob se skutečným účelem zvláštních objektů JAVOR měl pouze prezident republiky. Sovětská rozvědka totiž měla informace o nasazení raket Pershing v SRN a potřebovala v určitém termínu realizovat paritní opatření.

Výstavba tří podzemních objektů měla stát na tehdejší dobu neuvěřitelných 200 milionů korun. Obrovské množství nedostatkového cementu, oceli, obrovské množství nákladních aut na vytěženou zeminu a obrovské množství stavebních kapacit by bývalo chybělo centrálně plánovanému národnímu hospodářství. Novotný chtěl být ale populární, chtěl stavět sídliště pro lidi, a ne sklady pro sovětské jaderné hlavice....

Zatímco střely Temp-S dostaly s předstihem speciální jednotky ČSLA k uskladnění i ovládnutí, hlavice a odpalovací klíče měla mít na starosti pouze jednotka sovětských specialistů pod přímým velením Kremli. V případě válečného konfliktu se Západem by sovětská strana vydávala jadernou municí československým raketovým vojskům. Úkol postavit podzemní síla pro hlavice Češi nesplnili v termínu a Brežněvovi lhali.

Aby bylo jasné, že případný útok pershingů na Československo bude cestou k válce se všemi státy Varšavské smlouvy, byly použity mnohonárodnostní síly jako živý štít. Dne 6. května 1968 proběhla v Moskvě vojenská rada, které se kromě špiček ministerstva obrany a armády účastnil i generální tajemník ÚV KSSS Leonid Brežněv. Ten ještě též den referoval na jednání ÚV KSSS o tom, že se právě domluvilo vyslání delegace maršála Koněva do Československa. Bez podrobností.

Koněv přiletěl o dva dny později a v Československu prověřoval pravdivost slov představitelů státu o stavu připravenosti na přijetí hlavic pro střely Temp-S, které sovětské důstojníci označili za nerealizovatelné.

Až v roce 1969 dokončili a Sovětské armádě převedli Javor 50 asi 8 km jihovýchodně od Bíliny, Javor 51 asi 2,5 km severně od Borovna a Míšova ve VVP Jince, Javor 52 asi 4 km severně od Bělé p. B. ve VVP Ralsko. Dva objekty v dubnu 1969 a jeden v listopadu. Plné obsazení objektů provedli Sověti 16.-18. února 1970. Příliš pozdě. Po uvedení raket Pershing 1 v SRN do pohotovosti QRA (Quick Reaction Alert) v FKG1 v Landsbergu a u 1. praporu 81. regimentu polního dělostřelectva USA v Neu-Ulmu nezbylo velení Varšavské smlouvy nic jiného než použít vlastní vojáky, když nebylo možné využít paritní opatření.

Nikdy nedošlo k obvinění českých komunistů ze zrady ani k jejich potrestání, neboť GRU nechtěla odhalit informátora ani informace (navazující na plány britské rozvědky, jejíž rezident Sir Cecil Parrott předtím řídil jako velvyslanec v Praze „sametové převratovou“ agenturu Velké Británie). Legenda – bohužel – s romantizující iluzí o pražském jaru a jeho vlivu na evropskou politiku přetrvává dodnes.

Akt instalace živých štítů v podobě pluků nic netušících Rusů, Ukrajinců, Poláků, Kazachů a Uzbeků není okupace. Okupace znamená vytvořit státní správu a řídit stát. Nést zodpovědnost. Ovládat lidi. To se nikdy nestalo. Straničtí tajemníci nebyli Rusové, ale Češi a Slováci. Kádrováci byli Češi a Slováci. Policajti a estébáci byli Češi a Slováci. Generálové i podplukovníci byli Češi a Slováci. Ti nebožáci „internacionální pomoci“ dvacet let nevystřčili čumáky z kasáren. Jen jejich důstojníci občas chodili s paničkami na vycházky. A četli ty vzkazy: Zachvatčiki, iditě damoj. Dubček=Svoboda. Ivane, běž domů, Brežněv se zbláznil.

Žili zde dvacet let, obklopeni nenávistí, která ale měla být směřována na ty české a hlavně slovenské komunisty, kteří svou hloupostí a zradou zavinili, že sem velící generálové Varšavské smlouvy museli

poslat nevinné vojáky umřít v žáru atomové války. Ani jim neřekl nikdy nikdo pravdu ve strachu, že budou masově dezertovat. Nenávist lidu měla být právem směřována na Novotného, na Dubčka, na generála Lomského. Ti lhali všem včetně svých soudruhů a ohrozili tím svou zemi. Místo toho žili dál na svobodě a nesli to strašlivé tajemství po celou dobu normalizace. Ani se nezačervenali. A nic netušící tetky za skříní schovávaly dvacet let Dubčkovu oficiální fotografii v laciném rámečku a Sašu litovaly.

Byli i další čeští a slovenští komunisté, kteří byli zase původci konce snu o demokratickém socialismu a kteří spustili sebevražedný stroj, zvaný normalizace. Kolder, Bilák a další autoři falešného zvacího dopisu a nastoupivší garnitury. Okupaci jsme si vytvořili my sami. Byla to okupace dvaceti lety nízkosti a hlupství závistivých a hloupých kádrováků a stranických tajemníků, podřízených několika málo darebákům, kteří věděli. Byla to okupace skoro všeho tvůrčího a pokrok přinášejícího.

Rakety Temp-S na západní hranici Československa byly dvacet let. Dvacet let zastrašovaly potenciální útočníky. To byla podoba míru za studené války.

Až v prosinci 1987 po návštěvě Gorbačova v Praze a po uzavření dohody mezi USA a SSSR o likvidaci raket středního a krátkého doletu ve Washingtonu byla z území Československa stažena sovětská raketová brigáda vyzbrojená raketovým systémem Temp-S. Ani tehdy nikdo nic nikomu neřekl. Krtek v Bundeswehru ještě pracoval. Perestrojka se nekonala. Až ve dnech 21.-30. června 1990 odešly obslužné jednotky sovětské armády a až 30. října 1990 byly gen. M. Mojsejevem předány čsl. armádě objekty Javor. Ani tehdy nikdo nic neřekl. Objekty zůstaly dál přísně tajné. V listopadu 1989 lid tleskal tomu, když se Saša objevil na balkóně Melantrichu. Pak se Saša pokusil stát předsedou Federálního shromáždění. Poslední transport se sovětskými vojáky byl vypraven 19. června 1991 z Milovic. Celý proces byl formálně ukončen podpisem protokolu o ukončení odsunu sovětských vojsk z Československa 25. června 1991 v Praze.

A dodnes mnozí sní o socialismu s tváří Alexandra Dubčka.